

2023/0397(COD)

19.2.2024

LAUSUNTO

kansainvälisen kaupan valiokunnalta

ulkoasiainvaliokunnalle ja budjettivaliokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta
(COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD))

Valmistelija: Helmut Scholz

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

Euroopan unioni on kehittänyt kattavan politiikan, jolla tuetaan Länsi-Balkanin maiden, Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, Kosovon, Montenegron, Pohjois-Makedonian ja Serbian asteittaista liittymistä unioniin. Tämän prosessin tavoitteena on edistää demokraattista, taloudellista ja sosiaalista kehitystä maissa, jotka haluavat liittyä EU:hun, ja edistää siten yhteistyön ja vakauden lisäämistä Euroopassa.

Euroopan unioni on asianomaisten maiden tavoin täysin vakuuttunut Länsi-Balkanin maiden Eurooppa-perspektiivistä, läheisistä kulttuurisista, historiallisista ja maantieteellisistä siteistämme sekä yhteistyöstämme useilla tärkeillä aloilla.

Länsi-Balkan on ollut erityisen altis viimeaikaisille kriiseille, kuten covid-19, sen nuoren väestön huomattavalle muuttoliikkeelle ja Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen pahentamille taloudellisille vaikeuksille. Länsi-Balkanin väestön ostovoima on kolmasosasta puoleen Euroopan unionin keskimääräisestä ostovoimasta.

Valmistelija tukee 13. joulukuuta 2023 pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksen päätelmiä. Euroopan unioni vahvisti jälleen yksiselitteisen sitoutumisensa Länsi-Balkanin tulevaan liittymiseen Euroopan unioniin ja kehotti nopeuttamaan prosessia, jonka perustana ovat demokratian ja oikeusvaltion yhteiset arvot, kumppaneiden toteuttamat uskottavat uudistukset ja oikeudenmukaiset ehdot.

Tämän sitoumuksen vahvistamiseksi EU antaa alueelle huomattavaa apua ja taloudellista tukea. Tällä tavoin voidaan toteuttaa asteittainen yhdentyminen sisämarkkinoihin, ja sitä edeltää vahva yhteistyö, EU:n tuki ja alueellinen yhdentyminen (valmistelevina toimina). Kauppasuhteiden parantaminen on myös keskeinen tekijä näiden yhteisten ponnistelujen onnistumisessa tulevaisuudessa.

Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukiväline lisää huomattavasti rahoitusapua. Tukivälineestä myönnettävällä rahoituksella tuetaan Länsi-Balkanin uudistusohjelmia keskittyen sosioekonomisiin ja perustavanlaatuisiin uudistuksiin, mukaan lukien oikeusvaltioperiaate ja kohdennetut investoinnit.

Koordinointivälineen varat vuosina 2024–2027 ovat 6 miljardia euroa kahdentyyppistä tukea varten: 2 miljardia euroa tukena, jota ei makseta takaisin, ja 4 miljardia euroa Euroopan unionin myöntäminä edullisina lainoina. Valmistelija suhtautuu myönteisesti tähän rahoitussitoumukseen, mutta olisi toivonut enemmän tukea, jota ei makseta takaisin, sekä joustavuutta lainojen ehdollisuuden suhteen.

Komission ehdotukseen sisältyy tiukkoja ehtoja. Varojen vapauttaminen riippuu ennalta hyväksytyissä uudistusohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Valmistelijan mielestä tällainen lähestymistapa edellyttää suurta joustavuutta ja Länsi-Balkanin maihin edelleen vaikuttavien viimeaikaisten kriisien huomioon ottamista. Valmistelija korostaa myös, että tämän tavoitteen ehdoksi on asetettava sosiaalisten ja työolojen parantaminen, kestävä kehitys ja eriarvoisuuden torjuminen erityisesti miesten ja naisten välillä.

Kaikilla investoinneilla on edistettävä laajempaa tavoitetta auttaa aluetta siirtymään vihreään, ilmastoneutraaliin, selviytymiskykyiseen, digitaaliseen ja osallistavaan talouteen. Valmistelija

vaatii priorisoimaan tavoitteita, erityisesti niitä, jotka liittyvät yhteisiin arvoihin ja jotka vahvistavat entisestään laajentumisprosessin perustaa. Näihin kuuluvat oikeusvaltioperiaate, demokratia, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen edistämällä riippumatonta oikeusjärjestelmää, petosten, korruption, järjestäytyneen rikollisuuden, rahanpesun, veronkierron ja petosten torjunta, kansainvälisen oikeuden kunnioittaminen, tiedotusvälineiden vapaus ja akateeminen vapaus sekä kansalaisyhteiskunnalle suotuisa ympäristö, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun edistäminen, miesten ja naisten tasa-arvon, syrjimättömyyden ja suvaitsevaisuuden edistäminen vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien kunnioittamisen takaamiseksi ja vahvistamiseksi.

Vaikka tämän ohjelman pitäisi mahdollistaa Länsi-Balkanin talouksien lähentyminen ja saattaa niiden normit vastaamaan Euroopan unionin normeja, meidän on paitsi tuotava taloutemme lähemmäs toisiaan myös vahvistettava kulttuuri-, koulutus-, tiede-, tutkimus- ja luovia kumppanuuksia. Valmistelija on vakuuttunut siitä, että taloutemme vahvistamisen lisäksi on olemassa huomattavia mahdollisuuksia suhteiden tiivistämiseen ja keskinäisen ymmärtämyksen lisäämiseen.

TARKISTUKSET

Kansainvälisen kaupan valiokunta pyytää asiasta vastaavia ulkoasiainvaliokuntaa ja budjettivaliokuntaa ottamaan huomioon seuraavan:

Tarkistus 1

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 11 kappale

Komission teksti

(11) Tukivälineellä olisi varmistettava johdonmukaisuus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklassa vahvistettujen unionin ulkoisen toiminnan yleisten tavoitteiden kanssa ja tuettava niitä, mukaan lukien EU:n perusoikeuskirjassa vahvistettujen perusoikeuksien kunnioittaminen. Sillä varmistetaan erityisesti ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen suojele ja edistäminen.

Tarkistus

(11) Tukivälineellä olisi varmistettava johdonmukaisuus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklassa vahvistettujen unionin ulkoisen toiminnan yleisten tavoitteiden kanssa ja tuettava niitä, mukaan lukien EU:n perusoikeuskirjassa vahvistettujen perusoikeuksien kunnioittaminen. Sillä varmistetaan erityisesti ihmisoikeuksien ja ***ILO:n yleissopimusten mukaisten työntekijöiden oikeuksien sekä*** oikeusvaltioperiaatteen suojele ja edistäminen.

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 12 kappale

Komission teksti

(12) Tukivälineen puitteissa toteutettavien toimien olisi tuettava kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista **sekä** Pariisin sopimuksen ja ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen, biologista monimuotoisuutta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja aavikoitumisen estämistä koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen noudattamista, eivätkä ne saisi edistää ympäristön tilan heikkenemistä eivätkä aiheuttaa haittaa ympäristölle tai ilmastolle. Tukivälineestä rahoitettavien toimenpiteiden olisi oltava tuensaajien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien, niiden kansallisesti määritellyn panoksen ja ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä koskevan tavoitteen mukaisia. Tukivälineellä olisi edistettävä ilmastomuutoksen hillitsemistoimia ja parannettava valmiuksia sopeutua sen haitallisiin vaikutuksiin sekä edistettävä ilmastokestävyyttä.

Tarkistus

(12) Tukivälineen puitteissa toteutettavien toimien olisi tuettava kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista **eriarvoisuutta vähentämällä, edistettävä kestävää pitkäaikaista kasvua, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa**, Pariisin sopimuksen ja ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen, biologista monimuotoisuutta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja aavikoitumisen estämistä koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen noudattamista, eivätkä ne saisi edistää ympäristön tilan heikkenemistä eivätkä aiheuttaa haittaa ympäristölle tai ilmastolle. Tukivälineestä rahoitettavien toimenpiteiden olisi oltava tuensaajien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien, niiden kansallisesti määritellyn panoksen ja ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä koskevan tavoitteen mukaisia. Tukivälineellä olisi edistettävä ilmastomuutoksen hillitsemistoimia ja parannettava valmiuksia sopeutua sen haitallisiin vaikutuksiin sekä edistettävä ilmastokestävyyttä. ***Tukivälineestä olisi tuettava pk-yritysten ja yhteisötalouden toimijoiden innovoinnin edistämistä sekä teknologian siirtoa vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemiseksi. Tukivälineen toimiin olisi sisällyttävä poliitikkoja, joilla vähennetään nuorisotyöttömyyttä ja aivovuotoa Länsi-Balkanin maista. Tukivälineestä rahoitettaviin toimiin olisi sisällyttävä ympäristövaikutusten arviointeja ja julkisia kuulemisia***

hankkeista, jotka vaikuttavat suojelualueisiin, biologiseen monimuotoisuuteen ja ympäristönsuojeluun, ottaen huomioon paikallisyhteisön näkemykset.

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 13 kappale

Komission teksti

(13) Tämän asetuksen täytäntöönpanon ohjenuorana olisi pidettävä tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteita, sellaisina kuin ne on määritelty unionin tasa-arvostrategioissa. Täytäntöönpanolla olisi edistettävä sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten ja tyttöjen voimaannuttamista ja pyrittävä suojelemaan ja edistämään naisten ja tyttöjen oikeuksia sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevien EU:n toimintasuunnitelmien sekä asiaankuuluvien neuvoston päätelmien ja kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti. Tukivälineen täytäntöönpanossa olisi noudatettava vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta, ja tukivälineen investoinneissa ja teknisessä tuessa olisi varmistettava esteettömyys.

Tarkistus

(13) Tämän asetuksen täytäntöönpanon ohjenuorana olisi pidettävä tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteita, sellaisina kuin ne on määritelty unionin tasa-arvostrategioissa, **työntekijöiden oikeuksien kunnioittamista, työterveyttä ja -turvallisuutta**. Täytäntöönpanolla olisi edistettävä sukupuolten tasa-arvoa, **puuttumalla myös sukupuolten palkkaeroihin**, sekä naisten ja tyttöjen voimaannuttamista ja pyrittävä suojelemaan ja edistämään naisten ja tyttöjen oikeuksia sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevien EU:n toimintasuunnitelmien sekä asiaankuuluvien neuvoston päätelmien ja kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti. Tukivälineen täytäntöönpanossa olisi noudatettava vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta, ja tukivälineen investoinneissa ja teknisessä tuessa olisi varmistettava esteettömyys.

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 15 kappale

Komission teksti

(15) Kun otetaan huomioon Euroopan vihreän kehityksen ohjelma Euroopan

Tarkistus

(15) Kun otetaan huomioon Euroopan vihreän kehityksen ohjelma Euroopan

kestävän kasvun strategiana ja se, miten tärkeää on saavuttaa ilmastoon ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät tavoitteet toimielinten välisen sopimuksen sitoumusten mukaisesti, tukivälineellä olisi edistettävä vihreän kehityksen ohjelman yleisen tavoitteen saavuttamista eli sitä, että 30 prosenttia unionin talousarviomenoista kohdistetaan ilmastotavoitteiden tukemiseen ja 7,5 prosenttia vuonna 2024 ja 10 prosenttia vuosina 2026 ja 2027 biologista monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden tukemiseen. Vähintään 37 prosentilla Länsi-Balkanin investointikehyksen, jäljempänä 'WBIF', kautta ohjattavasta rahoituksesta, jota ei makseta takaisin, olisi edistettävä ilmastotavoitteita. Tukivälineestä olisi tuettava toimia, joissa noudatetaan kaikilta osin unionin ilmasto- ja ympäristönormeja ja -painopisteitä sekä asetuksen (EU) 2020/852⁸ 17 artiklassa tarkoitettua "ei merkittävää haittaa" -periaatetta.

---

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 22 kappale

Komission teksti

(22) Jotta voidaan varmistaa tukivälineen tehokas täytäntöönpano ja muun muassa helpottaa Länsi-Balkanin tuensaajien integroitumista eurooppalaisiin arvoketjuihin, kaikkien tukivälineestä rahoitettavien ja hankittavien tarvikkeiden ja materiaalien olisi oltava peräisin

kestävän kasvun strategiana ja se, miten tärkeää on saavuttaa ilmastoon ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät tavoitteet toimielinten välisen sopimuksen sitoumusten mukaisesti, tukivälineellä olisi edistettävä vihreän kehityksen ohjelman yleisen tavoitteen saavuttamista eli sitä, että 30 prosenttia unionin talousarviomenoista kohdistetaan ilmastotavoitteiden tukemiseen ja 7,5 prosenttia vuonna 2024 ja 10 prosenttia vuosina 2026 ja 2027 biologista monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden tukemiseen. Vähintään 37 prosentilla Länsi-Balkanin investointikehyksen, jäljempänä 'WBIF', kautta ohjattavasta rahoituksesta, jota ei makseta takaisin, olisi edistettävä ilmastotavoitteita ***ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi***. Tukivälineestä olisi tuettava toimia, joissa noudatetaan kaikilta osin unionin ilmasto- ja ympäristönormeja ja -painopisteitä sekä asetuksen (EU) 2020/852⁸ 17 artiklassa tarkoitettua "ei merkittävää haittaa" -periaatetta.

---

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

Tarkistus

(22) Jotta voidaan varmistaa tukivälineen tehokas täytäntöönpano ja muun muassa helpottaa Länsi-Balkanin tuensaajien integroitumista eurooppalaisiin arvoketjuihin, kaikkien tukivälineestä rahoitettavien ja hankittavien tarvikkeiden ja materiaalien olisi oltava peräisin

jäsenvaltioista, tuensaajilta, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolilta, asetuksen (EU) 2021/947¹⁰ liitteen I ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529 liitteen I soveltamisalaan kuuluvista maista tai maista, joille komissio on vahvistanut vastavuoroisen mahdollisuuden saada ulkoista apua tuensaajamaissa, paitsi jos kyseisiä tarvikkeita ja materiaaleja ei voida hankkia kohtuullisin ehdoin mistään näistä maista.

---

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 27 kappale

Komission teksti

(27) Uudistusohjelmaan olisi sisällytettävä selvitys tuensaajan järjestelmästä, jonka avulla voidaan tehokkaasti ehkäistä, havaita ja korjata tukivälineestä myönnettyjen varojen

jäsenvaltioista, tuensaajilta, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolilta, asetuksen (EU) 2021/947¹⁰ liitteen I ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529 liitteen I soveltamisalaan kuuluvista maista tai maista, joille komissio on vahvistanut vastavuoroisen mahdollisuuden saada ulkoista apua tuensaajamaissa, **ja niiden olisi täytettävä mahdollisuuksien mukaan korkeat sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät kriteerit**, paitsi jos kyseisiä tarvikkeita ja materiaaleja ei voida hankkia kohtuullisin ehdoin mistään näistä maista. **Tällöin hankintojen olisi oltava toimitusketjujen huolellisuusvelvoitetta koskevien nykyisten ja tulevien EU:n asetusten mukaisia.**

---

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

Tarkistus

(27) Uudistusohjelmaan olisi sisällytettävä selvitys tuensaajan järjestelmästä, jonka avulla voidaan tehokkaasti ehkäistä, havaita ja korjata tukivälineestä myönnettyjen varojen

käyttöön liittyvät sääntöjenvastaisuudet, lahjonta, petokset ja eturistiriidat, ja järjestelyistä, joilla pyritään välttämään päällekkäisen rahoituksen myöntäminen tukivälineestä ja muista unionin ohjelmista.

käyttöön liittyvät sääntöjenvastaisuudet, lahjonta, petokset ja eturistiriidat, ja järjestelyistä, joilla pyritään välttämään päällekkäisen rahoituksen myöntäminen tukivälineestä ja muista unionin ohjelmista.
Uudistusohjelmat olisi suunniteltava ja pantava täytäntöön siten, että niihin osallistuvat kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät kussakin maassa.

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi Johdanto-osan 29 kappale

Komission teksti

(29) Komission olisi arvioitava kutakin uudistusohjelmaa tässä asetuksessa vahvistettujen kriteerien perusteella. Tämän asetuksen yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi komissiolle olisi siirrettävä näiden uudistusohjelmien hyväksymistä koskevaa täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹¹ mukaisesti. Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon neuvoston päätöksen 2010/427/EU ja Euroopan ulkosuhdehallinnon roolin soveltuvin osin ja erityisesti seuratessaan unionin tuelle asetetun ennakkoehdon täyttymistä.

---

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/>

Tarkistus

(29) Komission olisi arvioitava kutakin uudistusohjelmaa tässä asetuksessa vahvistettujen kriteerien perusteella. Tämän asetuksen yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi komissiolle olisi siirrettävä näiden uudistusohjelmien hyväksymistä koskevaa täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹¹ mukaisesti. Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon neuvoston päätöksen 2010/427/EU ja Euroopan ulkosuhdehallinnon roolin soveltuvin osin ja erityisesti seuratessaan unionin tuelle asetetun ennakkoehdon täyttymistä.

Komission olisi arvioitava uudistusohjelmat riippumattomien, myös kansalaisyhteiskunnasta tulevien asiantuntijoiden avustuksella.

---

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/>

oj).

oj).

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – a alakohta

Komission teksti

a) nopeuttaa tuensaajien siirtymää kestäviksi ja osallistaviksi talouksiksi, jotka kykenevät kestämaan unionin sisämarkkinoiden kilpailupaineita, ja niiden investointiympäristön vakauttamista;

Tarkistus

a) nopeuttaa tuensaajien siirtymää kestäviksi, **ilmastoneutraaleiksi** ja osallistaviksi talouksiksi, **joissa eriarvoisuus on vähäistä ja** jotka kykenevät kestämaan unionin sisämarkkinoiden kilpailupaineita, ja niiden investointiympäristön vakauttamista;

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – c a alakohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

c a) varmistaa, että tukivälineen kattamat investoinnit mahdollistavat sen, että tuensaajat voivat ottaa suuremman roolin EU:n häiriönsietokykyisissä arvoketjuissa ja edistää paikallisten teollisuudenalojen suurempaa arvonmuodostusta ja kehittämistä ja niiden etenemistä arvoketjussa;

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – e alakohta

Komission teksti

e) nopeuttaa vihreää siirtymää vuonna 2020 hyväksytyn Länsi-Balkanin vihreän toimintaohjelman mukaisesti ottaen huomioon kaikki talouden alat, erityisesti

Tarkistus

e) nopeuttaa vihreää siirtymää vuonna 2020 hyväksytyn Länsi-Balkanin vihreän toimintaohjelman mukaisesti ottaen huomioon kaikki talouden alat, erityisesti

energia-alan, mukaan lukien siirtyminen vähähiiliseen, ilmastoneutraaliin ja ilmastokestävään kiertotalouteen;

energia-alan, mukaan lukien **energiatehokkuus ja** siirtyminen vähähiiliseen, ilmastoneutraaliin ja ilmastokestävään kiertotalouteen **sekä biologisen monimuotoisuuden ja ympäristön suojeleminen**;

Tarkistus 11

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – g alakohta

Komission teksti

g) edistää innovointia erityisesti pk-yritysten hyväksi sekä vihreän siirtymän ja digitalisaation tukemiseksi;

Tarkistus

g) edistää innovointia erityisesti pk-yritysten hyväksi sekä vihreän siirtymän ja digitalisaation tukemiseksi **tarjoamalla teknistä apua ja teknologian siirtoa**;

Tarkistus 12

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – h alakohta

Komission teksti

h) edistää laadukasta yleissivistävää ja ammatillista koulutusta, uudelleen- ja täydennyskoulutusta ja työllisyystoimia;

Tarkistus

h) edistää laadukasta yleissivistävää ja ammatillista koulutusta, uudelleen- ja täydennyskoulutusta ja työllisyystoimia **sekä ILO:n yleissopimusten käyttöönottoa keskittyen sukupuolten palkkaerojen ja nuorisotyöttömyyden torjumiseen**;

Tarkistus 13

Ehdotus asetukseksi 3 artikla – 2 kohta – i alakohta

Komission teksti

i) vahvistaa laajentumisprosessin perusasioita, kuten oikeusvaltioperiaatetta, demokratiaa ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista, edistämällä oikeuslaitoksen

Tarkistus

i) vahvistaa laajentumisprosessin perusasioita, kuten oikeusvaltioperiaatetta, demokratiaa ja ihmisoikeuksien ja **työntekijöiden oikeuksien** sekä perusvapauksien kunnioittamista,

riippumattomuutta, parantamalla turvallisuutta sekä torjumalla petoksia, lahjontaa, järjestäytyntä rikollisuutta, rahanpesua ja terrorismin rahoitusta, veronkiertoa ja veropetoksia; edistää kansainvälisen oikeuden noudattamista; vahvistaa tiedotusvälineiden vapautta ja akateemista vapautta ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä; edistää työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua; edistää sukupuolten tasa-arvoa, syrjimättömyyttä ja suvaitsevuuutta, jotta voidaan varmistaa vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien kunnioittaminen ja edistäminen ja parantaa niitä;

edistämällä oikeuslaitoksen riippumattomuutta, parantamalla turvallisuutta sekä torjumalla petoksia, lahjontaa, järjestäytyntä rikollisuutta, rahanpesua ja terrorismin rahoitusta, veronkiertoa ja veropetoksia; edistää kansainvälisen oikeuden noudattamista; vahvistaa tiedotusvälineiden vapautta ja akateemista vapautta ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä; edistää työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua; edistää sukupuolten tasa-arvoa **ja palkkaerojen vähentämistä**, syrjimättömyyttä ja suvaitsevuuutta, jotta voidaan varmistaa vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien kunnioittaminen ja edistäminen ja parantaa niitä;

Tarkistus 14

Ehdotus asetukseksi 4 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Tukivälineen mukainen yhteistyö perustuu kehitysyhteistyön tuloksellisuutta koskeviin periaatteisiin, joita ovat tuensaajien omavastuu kehityksen prioriteeteista, keskittyminen tuloksiin, osallistavat kumppanuudet, läpinäkyvyys ja keskinäinen vastuuvollisuus ja joita edistetään yhteistyön kaikissa muodoissa. Yhteistyö perustuu tulokselliseen ja tehokkaaseen resurssien kohdentamiseen ja käyttöön.

Tarkistus 15

Ehdotus asetukseksi 4 artikla – 4 kohta

Tarkistus

1. Tukivälineen mukainen yhteistyö perustuu kehitysyhteistyön tuloksellisuutta koskeviin periaatteisiin, joita ovat tuensaajien omavastuu kehityksen prioriteeteista, keskittyminen tuloksiin, osallistavat kumppanuudet **ja osallistava päätöksenteko, jossa ovat mukana kansalaisyhteiskunta ja paikallisviranomaiset, ja** läpinäkyvyys ja keskinäinen vastuuvollisuus ja joita edistetään yhteistyön kaikissa muodoissa. Yhteistyö perustuu tulokselliseen ja tehokkaaseen resurssien kohdentamiseen ja käyttöön.

Komission teksti

4. Tukivälineen soveltamisalaan kuuluvissa toimissa valtavirtaistetaan ilmastomuutoksen hillintä ja ilmastomuutokseen sopeutuminen, biologinen monimuotoisuus ja ympäristönsuojelu, ihmisoikeudet, demokratia, sukupuolten tasa-arvo ja tarvittaessa katastrofiriskin vähentäminen, ja niillä tuetaan kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista edistämällä sellaista yhdenmukaista toimintaa, jolla voidaan saada aikaan sivuhyötyjä ja saavuttaa useita tavoitteita johdonmukaisella tavalla. Toimissa vältetään hukkinvestointeja, ja niissä noudatetaan vahingon välttämisen periaatetta ja ”ketään ei jätetä” -periaatetta ja pyritään valtavirtaistamaan kestävyysnäkökohdat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mallin mukaisesti.

Tarkistus

4. Tukivälineen soveltamisalaan kuuluvissa toimissa valtavirtaistetaan ilmastomuutoksen hillintä ja ilmastomuutokseen sopeutuminen, biologinen monimuotoisuus ja ympäristönsuojelu, ihmisoikeudet **ja työntekijöiden oikeudet**, demokratia, sukupuolten tasa-arvo ja tarvittaessa katastrofiriskin vähentäminen, ja niillä tuetaan kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista edistämällä sellaista yhdenmukaista toimintaa, jolla voidaan saada aikaan sivuhyötyjä ja saavuttaa useita tavoitteita johdonmukaisella tavalla **varmistamalla ympäristövaikutusten arvioinnit ja julkiset kuulemiset hankkeista, jotka vaikuttavat suojelualueisiin, biologiseen monimuotoisuuteen ja ympäristönsuojeluun, ottaen huomioon paikallisyhteisöjen näkemykset**. Toimissa vältetään hukkinvestointeja, ja niissä noudatetaan vahingon välttämisen periaatetta ja ”ketään ei jätetä” -periaatetta ja pyritään valtavirtaistamaan kestävyysnäkökohdat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mallin mukaisesti.

Tarkistus 16

**Ehdotus asetukseksi
4 artikla – 4 a kohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

4 a. EU varmistaa ulkopoliittikkansa johdonmukaisuuden ja parantaa sitä, ja tuensaajat pyrkivät mukauttamaan politiikkansa EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan;

Tarkistus 17

Ehdotus asetukseksi
5 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Tukivälineestä myönnettävän tuen ennakkoehtona on, että tuensaajat pitävät yllä ja kunnioittavat toimivia demokratian mekanismeja, parlamentaarinen monipuoluejärjestelmä mukaan lukien, noudattavat oikeusvaltioperiaatetta ja takaavat kaikkien ihmisoikeuksien, myös vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, kunnioittamisen. Toisena edellytyksenä on Serbian ja Kosovon rakentava sitoutuminen suhteidensa normalisointiin, jotta ne voivat panna kaikilta osin täytäntöön kaikki velvoitteensa, jotka johtuvat suhteiden normalisointia koskevasta sopimuksesta ja sen täytäntöönpanoliitteestä sekä kaikista aiemmista vuoropuhelussa sovituista toimista, ja aloittaa neuvottelut suhteiden normalisointia koskevasta kokonaisvaltaisesta sopimuksesta.

Tarkistus

1. Tukivälineestä myönnettävän tuen ennakkoehtona on, että tuensaajat pitävät yllä ja kunnioittavat toimivia demokratian mekanismeja, parlamentaarinen monipuoluejärjestelmä mukaan lukien, noudattavat oikeusvaltioperiaatetta ja takaavat kaikkien ihmisoikeuksien, myös vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, kunnioittamisen ***noudattaen 3 artiklassa esitettyjä tavoitteita***. Toisena edellytyksenä on Serbian ja Kosovon rakentava sitoutuminen suhteidensa normalisointiin, jotta ne voivat panna kaikilta osin täytäntöön kaikki velvoitteensa, jotka johtuvat suhteiden normalisointia koskevasta sopimuksesta ja sen täytäntöönpanoliitteestä sekä kaikista aiemmista vuoropuhelussa sovituista toimista, ja aloittaa neuvottelut suhteiden normalisointia koskevasta kokonaisvaltaisesta sopimuksesta.

Tarkistus 18

Ehdotus asetukseksi
5 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Komissio valvoo 1 kohdassa asetettujen ennakkoehtojen täyttymistä ennen tukivälineen mukaisten varojen vapauttamista tuensaajille ja tukivälineestä myönnetyn tuen koko keston ajan ottaen asianmukaisesti huomioon viimeisimmän laajentumispaketin. Komissio voi antaa päätöksen, jossa todetaan, että jokin näistä ennakkoehdoista ei täyty, ja keskeyttää 21 artiklassa tarkoitettujen varojen vapauttamisen riippumatta siitä, täytyvätkö 16 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut maksuehdot.

Tarkistus

2. Komissio valvoo 1 kohdassa asetettujen ennakkoehtojen täyttymistä ennen tukivälineen mukaisten varojen vapauttamista tuensaajille ja tukivälineestä myönnetyn tuen koko keston ajan ottaen asianmukaisesti huomioon viimeisimmän laajentumispaketin. Komissio voi antaa päätöksen, jossa todetaan, että jokin näistä ennakkoehdoista ei täyty, ja keskeyttää 21 artiklassa tarkoitettujen varojen vapauttamisen riippumatta siitä, täytyvätkö 16 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut maksuehdot. ***Tuensaajilla on oltava mahdollisuus korjata puutteet, jotta***

ne voivat komission myönteisen päätöksen jälkeen saada rahoitusta.

Tarkistus 19

Ehdotus asetukseksi 8 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Kaikkien tukivälineen puitteissa rahoitettujen ja hankittujen tarvikkeiden ja materiaalien on oltava peräisin jostakin 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettusta maasta, paitsi jos tarvikkeita ja materiaaleja ei voida hankkia kohtuullisin ehdoin mistään niistä. Lisäksi sovelletaan 6 kohdassa säädettyjä rajoituksia.

Tarkistus

3. Kaikkien tukivälineen puitteissa rahoitettujen ja hankittujen tarvikkeiden ja materiaalien on oltava peräisin jostakin 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettusta maasta ***ja täyttää mahdollisuuksien mukaan korkeat sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät kriteerit***, paitsi jos tarvikkeita ja materiaaleja ei voida hankkia kohtuullisin ehdoin mistään niistä. ***Tällöin hankintojen olisi oltava toimitusketjujen huolellisuusvelvoitetta koskevien nykyisten ja tulevien EU:n asetusten mukaisia***. Lisäksi sovelletaan 6 kohdassa säädettyjä rajoituksia.

Tarkistus 20

Ehdotus asetukseksi 8 artikla – 6 kohta – b alakohta

Komission teksti

b) jos toimi tai tietty myöntämis-/hankintamenettely vaikuttaa turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen, erityisesti unionin, sen jäsenvaltioiden tai minkä tahansa tuensaajan strategiaan omaisuuseriin ja etuihin, mukaan lukien digitaalisen infrastruktuurin (myös 5G-verkkoinfrastruktuurin), viestintä- ja tietojärjestelmien ja niihin liittyvien toimitusketjujen turvallisuus, häiriönsietokyky ja eheyden suojaaminen.

Tarkistus

b) jos toimi tai tietty myöntämis-/hankintamenettely vaikuttaa turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen, erityisesti unionin, sen jäsenvaltioiden tai minkä tahansa tuensaajan strategiaan omaisuuseriin ja etuihin, mukaan lukien digitaalisen infrastruktuurin (myös 5G-verkkoinfrastruktuurin), viestintä- ja tietojärjestelmien ja niihin liittyvien toimitusketjujen turvallisuus, häiriönsietokyky ja eheyden suojaaminen, ***ja toimi tai myöntämis-/hankintamenettely ei ole taloudellisen turvallisuuden strategian mukainen***.

Tarkistus 21

Ehdotus asetukseksi 11 artikla – 5 kohta

Komission teksti

5. Uudistusohjelmassa on noudatettava 4 artiklassa vahvistettuja yleisiä periaatteita.

Tarkistus

5. Uudistusohjelmassa on noudatettava 4 artiklassa vahvistettuja yleisiä periaatteita, **ja ne on laadittava avoimella ja läpinäkyvällä tavalla kaikkia sidosryhmiä kuullen.**

Tarkistus 22

Ehdotus asetukseksi 14 artikla – 4 kohta

Komission teksti

4. Komissio voi käyttää asiantuntijoita apuna tuensaajien toimittamien uudistusohjelmien arvioinnissa.

Tarkistus

4. Komissio voi käyttää **riippumattomia** asiantuntijoita, **myös kansalaisyhteiskunnasta** apuna tuensaajien toimittamien uudistusohjelmien arvioinnissa.

**LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT,
JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA**

Valmistelija ilmoittaa yksinomisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta
Viiteasiakirjat	COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD)
Asiasta vastaava valiokunta (valiokunnat) Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET BUDG 18.1.2024 18.1.2024
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	INTA 18.1.2024
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Helmut Scholz 28.11.2023
58 artikla - Valiokuntien yhteiskokousmenettely Ilmoitettu istunnossa (pvä)	18.1.2024
Hyväksytty (pvä)	19.2.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 28 -: 3 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Anna-Michelle Asimakopoulou, Geert Bourgeois, Jordi Cañas, Paolo De Castro, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Martine Kemp, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Dominik Tarczyński, Marie-Pierre Vedrenne, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Marek Belka, Udo Bullmann, Enikő Győri, Svenja Hahn, Sandra Kalniete, Lydie Massard, Manuela Ripa
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Pascal Arimont, Lukas Mandl, Tomas Tobé

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

28	+
NI	Enikő Győri, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Pascal Arimont, Anna-Michelle Asimakopoulou, Danuta Maria Hübner, Sandra Kalniete, Martine Kemp, Lukas Mandl, Gabriel Mato, Tomas Tobé, Iuliu Winkler
Renew	Jordi Cañas, Svenja Hahn, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Udo Bullmann, Paolo De Castro, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Heidi Hautala, Lydie Massard, Sara Matthieu, Manuela Ripa

3	-
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil

0	0

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää